

Arkivnr: 2017/17796-10

Saksbehandlar: Rolf Rosenlund

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Utval for miljø og samferdsel		14.03.2018
Fylkesutvalet		11.04.2018

Endringar i regelverket for transportordninga for funksjonshemma

Samandrag

På møte 26.10.2017 handsama fylkesutvalet sak om forslag til endringar i TT-ordninga. Fylkesutvalet vedtok å senda forslag til nytt reglement ut på høyring til kommunar og brukarorganisasjonar. I saka går ein gjennom høyringsuttalane og forslaga til endringar i reglementet. På bakgrunn av innspela frå høyringspartane og nye opplysningar i saka, vil fylkesrådmannen rå til at ein held fram med å dela brukarane i tunge og ordinære brukarar. I saka vert det lagt fram andre forslag til endringar som vil gje like rettar til brukarane uavhengig av alder, sosial status og buform. Det inneber at aldersskiljet ved 67 år fell vekk. Fylkesrådmannen rår og til at alle søkjarar som har fått stønad til bil gjennom folketrygda og/eller har fått grunnstønad til transport får halv kvote. Fylkesrådmannen rår vidare til at all sakshandsaming vert samla i fylkeskommunen.

Økonomi: Forslag til endringar vil gje noko høgare kostnader, men vil kunna dekkast innafor samferdselsbudsjettet.

Klima: Ingen verknad.

Folkehelse: TT-ordninga er eit godt folkehelseiltak. Endringane vil styrka ordninga.

Regional planstrategi: Ingen verknad.

Forslag til innstilling

Fylkesutvalet godkjenner fylgjande endringar i reglementet for Transportordninga for funksjonshemma.

1. Aldersskiljet ved 67 år for ordinære brukarar vert fjerna. Alle ordinære brukarar får ein årleg kvote på kr 5.500. Tiltaket vert sett i verk frå 1. juli 2018, med halv effekt for 2018.
2. Bortfall av godkjenning ved flytting på institusjon fell vekk.
3. Reduksjon av kvote ved at ektefelle/sambuar er med i ordninga samt ved bil i husstanden fell vekk.
4. Minstealder for godkjenning vert sett til 10 år.
5. Aldersgrense for livsvarig godkjenning fell vekk.
6. Brukarar som har fått stønad til bil gjennom folketrygda får halv kvote.
7. Brukarar som får grunnstønad til transport får halv kvote.
8. Godkjenningsperioden vert auka frå 4 til 5 år.
9. Det vert opna for at ein kan gje eitt års godkjenning i særskilde høve.
10. All sakshandsaming i transportordninga vert samla i fylkeskommunen.
11. Brukarkvotane for det einskilde år vert fastlagt i samband med budsjetthandsaminga.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør samferdsel

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedlegg

- 1 Brev frå Austevoll kommune
- 2 Brev frå Norges Blindforbund
- 3 Brev frå SAFO Sørvest
- 4 Brev frå Bømlo kommune
- 5 Brev frå FFO Hordaland
- 6 Notat frå legenemnda
- 7 Brev frå Fylkeseldrerådet
- 8 Brev frå det fylkeskommunale rådet for menneske med nedsett funksjonsevne
- 9 Brev frå Bergen kommune
- 10 Forskrift om Transportordninga for funksjonshemma i Hordaland

Fylkesrådmannen, 27.02.2018

Innleiing

På møte i fylkesutvalet den 26. oktober 2017 vart forslag til endringar i TT-ordninga handsama, sak 256/2017, og det vart fatta slikt vedtak:

«Fylkesutvalet godkjenner at forslaget til nytt reglement vert sendt på høyring til kommunane og aktuelle brukarorganisasjonar og fylkeskommunale råd.»

Bakgrunnen for at saka vart lagt fram, var brev frå Likestillings- og diskrimineringsombudet der ein ba alle fylkeskommunane gå gjennom regelverket sitt og sjå til at ingen søkjar vart diskriminert m.o.t. å få ei individuell vurdering av søknaden. I saka vart det lagt fram forslag til nytt regelverk der det vart lagt opp til å endra kvotetildelinga slik at alle brukarane får lik kvote. Det var og forslag om andre endringar i regelverket for å fremja likehandsaming og effektivisera sakshandsaminga.

Saka vart sendt på høyring til kommunane i fylke, til brukarorganisasjonane og til det fylkeskommunale rådet for menneske med nedsett funksjonsevne og fylkeseldrerådet. Det har kome tilbakemelding frå 3 kommunar (Bergen, Bømlo og Austevoll), dei fylkeskommunale råda samt frå brukarorganisasjonane. Høyringssvara fylgjer vedlagt.

Gjennomgong av høyringane

Det viktigaste temaet i saka var spørsmålet om korleis ein kan innretta regelverket for ikkje å koma i konflikt med ynskje frå Likestillings- og diskrimineringsombudet. Fylkesrådmannen sitt forslag var å gje ein lik grunnkvote til alle brukarane, og å gje eit tillegg til brukarar med elektrisk rullestol. Dette ville gjeve om lag 79% av brukarane ein høgare kvote og om lag 21% av brukarane ein redusert kvote. Alle høyringane har synspunkt på dette, og bortsett frå fylkeseldrerådet så er det ingen som støttar dette forslaget.

I høyringen frå [Norges Blindforbund](#) vart det lagt ved eit brev frå Likestillings- og Diskrimineringsombudet (LDO) til Norges Blindforbund dagsett 16.03.2016. Brevet oppsummerte eit møte mellom ombudet og Norges Blindforbund og FFO. Dette brevet var tidlegare ikkje kjent for fylkeskommunen. I brevet heiter det m.a.

Vi vil imidlertid presisere at verken ombudets eller nemndas uttalelse kan forstås slik at det ikke er grunnlag for at enkelte grupper får tildelt TT-reiser etter forhåndsdefinerte kriterier. Ombudet og nemnda fastslo at fylkeskommunen diskriminerte klager da den av slo søknaden om utvidet reiserett under TT-ordningen uten individuell vurdering av behovene hennes. Det var altså begrensningen i hvem som kan bli vurdert som berettiget til utvidet reiserett, som var det diskriminerende elementet i saken.

Alle som har behov for tilrettelagt transport på grunn av sin nedsatte funksjonsevne, må få mulighet til å få støtte til transport, herunder utvidet reiserett. Ombudet kan ikke se at diskrimineringsregelverket er til hinder for at fylkeskommunen både tildeler TT-reiser til noen forhåndsdefinerte grupper, og behandler øvrige søknader individuelt.

I høyringa peikar Norges Blindforbund på at sterkt synshemma personar er ei særleg sårbar gruppe som må prioriterast. Blindforbundet syner til brevet frå LDO og meiner at dette syner at det ikkje er grunn til å gjennomføra den omleggjinga som fylkesrådmannen legg opp til i forslaget til nye retningsliner. Blindforbundet ynskjer difor at ein held fram med å prioritera blinde/sterkt svaksynte og rullestolbrukarar, samstundes som ein gjev andre brukarar som har eit reelt behov for å bli prioritert rett til å få ei individuell vurdering. Blindforbundet sluttar seg elles til at sakshandsaminga vert lagt til fylkeskommunen og at aldersdifferensieringa vert oppheva samt at alle brukarane vert handsama likt utan omsyn til sosial status. Blindforbundet har heller ikkje merknad til at godkjenningsperioden aukar til 5 år.

FFO Hordaland peikar på at gode og tilrettelagte transportordningar er turvande for at funksjonshemma skal kunna leva eit sjølvstendig liv og ta del i samfunnet på lik line med andre. FFO meiner at no gjeldande ordning ikkje dekkar dei behova som personar med nedsett funksjonsevne har til transport. FFO sitt syn er at no gjeldande ordning med prioritering av tunge brukarar held fram inntil staten har på plass ekstra midlar til desse gruppene. Som ei fylgje av det må det opnast for individuell vurdering av søkjarane. FFO stiller seg bak forslaget til ny nedre aldersgrense for godkjenning og ny nedre aldersgrense for livsvarig godkjenning. Vidare at sakshandsaminga vert lagt til fylkeskommunen.

SAFO Sørvest er på line med Blindeforbundet og FFO i spørsmålet om val av ny modell, og rår til å halda fast på no gjeldande ordning med prioriterte brukarar, og at brukarar med størst behov for transporttenester får søknaden vurdert individuelt.

Fylkeseldrerådet går inn for ein modell med lik grunnkvote til alle og med ekstra kvote til brukarar med elektrisk rullestol. Eldrerådet er tilfreds med at det vert lagt opp til at brukarar som flytter på institusjon ikkje misser godkjenninga. Eldrerådet går vidare inn for at minstealder for livsvarig godkjenning vert heva til 85 år og at godkjenningsperioden vert auka frå 4 til 5 år. Eldrerådet støttar og at fylkeskommunen tek over all sakshandsaming.

Det fylkeskommunale rådet for menneske med nedsett funksjonsevne (RMNF) kan ikkje slutta seg til forslaget til ny modell før staten sin tilskotsordning til tunge brukarar også omfattar Hordaland. Rådet peikar på at dagens TT-ordning ikkje dekkar medlemmane sine behov for transport. Rådet sluttar seg til forslaget om å endra nedre grense for godkjenning og ny nedre grense for livsvarig godkjenning. Rådet støttar vidare forslaget om at all sakshandsaming vert lagt til fylkeskommunen.

Austevoll kommune v/eldrerådet og rådet for menneske med nedsett funksjonsevne går inn for at det vert opna for individuell vurdering av søkjarar med særskilde behov for transport, framfor ein lik kvote for alle.

Bergen kommune tek ikkje stilling til om ordninga er fullt ut i samsvar med krav i Likestillings- og diskrimineringslova og/eller forbodet mot usakleg forskjellsbehandling, men ser det som positivt at forslaget til ny forskrift gjev enklare sakshandsaming og meir tenester til brukarane.

Bømlo kommune v/eldrerådet og råd for menneske med nedsett funksjonsevne støttar at den einskilde søkjar i større grad vert vurdert som eit sjølvstendig individ og at institusjonsbuarar får behalda godkjenninga. Det vert vidare peika på at personar med psykiske lidingar treng TT-kort for å kunna ta del i sosiale samanhengar. Det vert og trekt fram at eldre/einsame utan førarkort som bur i grisgrendte strok bør kvalifisera for TT-kort.

Den fylkeskommunale legenemnda har og kome med ein fellesuttale til høyringa. Legenemnda støttar at ein utvidar godkjenningsperioden frå 4 til 5 år, men at ein i tillegg innfører eitt års godkjenning når ein er i tvil om kor lenge sjukdommen/funksjonshemminga varer. Legenemnda ynskjer ikkje at det skal vera ei nedre aldersgrense for livsvarig godkjenning, men at ein gjev livsvarig godkjenning uansett alder når diagnosen/tilstanden tilseier det. Legenemnda støttar opp om det gjennomgåande prinsippet i forslaget til nye retningslinjer om at den einskilde brukar i større grad vert vurdert som sjølvstendig individ.

Fylkesrådmannen sine vurderingar.

I høyringane har det vore mest fokus på to forhold; forslaget om å samordna kvotane og forslaga om å sikra individuell vurdering av søkjarane. Forslaget om å samordna kvotane har ikkje fått støtte i høyringsrunden, medan forslaget om å i større grad handsama søkjarane på individnivå har fått full støtte. I det fylgjande går fylkesrådmannen gjennom dei ulike endringsforslaga.

Differensiering av kvotane

Fylkesrådmannen sitt forslag gjekk ut på å tildela eins kvote til alle brukarane. Dette ville gjeve dei ordinære brukarane ein høgare kvote, medan dei tunge brukarane ville fått ein redusert kvote. Dette tilhøvet vil endra seg når fylkeskommunen får tildelt midlar frå den statlege tilskotsordninga til tunge brukarar. Det er ikkje kjent når fylkeskommunen kan få løyving gjennom denne ordninga.

Gjennom høyringsrunden er fylkeskommunen gjort kjent med eit brev frå frå Likestillings- og Diskrimineringsombudet (LDO) til Norges Blindforbund dagsett 16.03.2016. Brevet oppsummerte eit møte mellom ombudet og Norges Blindforbund og FFO. I brevet konkluderar ombudet med at ein ikkje kan sjå at diskrimineringsregelverket er til hinder for at fylkeskommunen både tildeler TT-reiser til førehandsdefinerte grupper, og handsamar øvrige søknadar individuelt. Fylkesrådmannen tolkar dette som at ein kan halda fram med differensierte kvotar til grupper av brukarar, slik ein har det i dag, men at ein må opna for å føreta individuell vurdering av kvotebehovet i særskilde høve eller når eit vedtak vert påklaga. Dette inneber at ein ikkje må føreta individuell vurdering av alle søkjarane, noko fylkesrådmannen er heilt klår på at ikkje let seg gjennomføra innafor dei administrative og økonomiske rāmene som er til rådvelde for transportordninga.

På bakgrunn av tilbakemeldingane frå høyringspartane og presiseringa frå LDO vil fylkesrådmannen rå til at ein held fram med eigne, og høgare, kvotar for blinde/sterkt svaksynte og rullestolbrukarar. Inntil vidare vil kvotane vera som i dag med kr 7.500 for blinde/sterkt svaksynte og rullestolbrukarar med manuell rullestol og kr 9.500 for brukarar med elektrisk rullestol. Når/viss fylkeskommunen kjem med i den statlege ordninga for tunge brukarar, vil dette medføra at fylkeskommunen går inn i ordninga med eit tilskotsnivå som ligg om lag 6,9 mill kr over det ein ville gjort om ein hadde samordna kvotane slik forslaget var i høyringa.

Nedre aldersgrense for å bli godkjent som brukar.

Fylkesrådmannen sitt forslag var å auka nedre aldersgrense frå 9 år til 10 år. I høyringa har det ikkje kome merknader til dette, og ein legg difor til grunn at ny nedre aldersgrense vert 10 år.

Aldersgrense for å få livsvarig godkjenning

I gjeldande reglement er aldersgrensa for å få livsvarig godkjenning 80 år. Fylkesrådmannen gjorde framlegg om å auka denne til 85 år. Legenemnda meiner at det ikkje er turvande å ha ei aldersgrense for livsvarig godkjenning, ettersom ein til ei kvar tid vurderer den einskilde søknad med omsyn til godkjenningsperiode. Det vil vera mogeleg å gje livsvarig godkjenning uansett alder, og 51% av brukarane har alt livsvarig godkjenning. Fylkesrådmannen vil rå til at ein tek ut punktet om aldersgrense for livsvarig godkjenning i reglementet.

Samordning av kvotane for alder, bil i husstanden, institusjonsbuarar og gifte/sambuande

I forslaget til nytt reglement vart det lagt opp til at ein ikkje skulle differensiera kvotane på grunn av alder, sosial status og buform. Desse tiltaka er det støtte for i høyringane. Fylkesrådmannen legg difor opp til at aldersdifferensieringa ved 67 år vert fjerna, og at alle ordinære brukarar får ein lik kvote på kr 5.500 per år.

Vidare vert det lagt opp til at ein ikkje lenger misser godkjenninga når ein flytter på institusjon. I dag opprettheld tunge brukarar godkjenninga når ein flytter på institusjon, medan ordinære brukarar misser den. Det er ikkje rimeleg å skilja mellom tunge og ordinære brukarar på dette området, og i tillegg er det ei arbeidskrevjande sakshandsaming med varsling og vedtak om opphøyr som brukar. Det er og ofte mangelfull varsling frå kommunane om når ein brukar vert institusjonsbuar. Den økonomiske effekten av dette tiltaket er truleg liten, då erfaringa er at institusjonsbuarar har dårleg kvoteutnytting.

I gjeldande reglement får gifte og sambuande redusert kvoten med 25%. Dette gjeld ikkje når ein er definert som tung brukar. I forslaget til nytt reglement var det lagt opp til å ta ut denne avgrensinga i kvote som er der p.g.a. sosial status. I høyringsuttalane er ein generelt positiv til at søkjarar vert vurdert utan bindingar til utanforliggjande tilhøve.

I forslaget til nytt reglement vart det lagt opp til å endra vilkåret om bil i husstanden. I nojeldande reglement heiter det at «den som har tilgong til bil i husstanden» får redusert kvoten med 25%. I forslaget som vart sendt til høyring var det endra til «når ein disponerar eigen bil» vert kvoten redusert med 50%.

Fylkesrådmannen har sett nærare på dette forslaget, og finn at det har svake sider. Ein er avhengig av at brukaren gjev rette opplysningar på søknadsskjemaet og at ein fylgjer opp med å rapportera endra status. Per dags dato er det 1577 brukarar som har redusert kvote p.g.a. ektefelle med i ordninga eller bil i husstanden. Me har ikkje eksakte tal for fordelinga mellom desse faktorane, men ut frå erfaring vurderer me at bil i husstanden utgjer om lag 1/3 av totalen. Med ytterlegare innskjerping til «eigen bil» vil talet verta ytterlegare redusert. Det vil forenkla regelverket og sakshandsaminga å ta vekk denne regelen, og den økonomiske effekten er liten. Fylkesrådmannen rår til å ta dette punktet ut.

Stønad til bil gjennom folketrygda

I samsvar med gjeldande reglement vert ein ikkje godkjent som ordinær brukar viss ein har fått stønad til bil gjennom folketrygda. Dette gjeld ikkje for tunge brukarar. For å sikra lik handsaming av alle brukarane var forslaget å opna for at alle som har fått stønad til bil gjennom folketrygda kan søkja om godkjenning i TT-ordninga, men at ein berre vert tildelt halv kvote. Dette punktet er ikkje kommentert i nokon av høyringssvara. Fylkesrådmannen rå til at dette vert innarbeidd i nytt reglement.

Grunnstønad til transport

I gjeldande reglement er det ikkje teke omsyn til om ein har fått tildelt grunnstønad til transport ved tildeling av kvote. Gjennom folketrygda kan funksjonshemma og personar med sjukdom få grunnstønad til m.a. transport. Grunnstønaden er inndelt i 6 satsar frå kr 8.136 til kr 40.596 per år. Minstesatsen er kr 678 per mnd. I forslaget til nytt reglement vart det lagt opp til at dei som har fått grunnstønad til transport får halvert brukarkvote. Andre fylkeskommunar har alt innført ei slik ordning. Forslaget er ikkje kommentert i nokon av høyringsuttalane. I nytt reglement legg fylkesrådmannen til grunn at søkjarar med grunnstønad til transport får redusert brukarkvoten med 50%. Dette gjeld alle brukarar. Endringa vert innført ved nye søknader og ved fornying av søknad.

Brukarane kan kun få ein reduksjon i brukarkvote.

Oversikt over forslag til endringar i nytt reglement.

Yting/reglar	Gjeldande reglement	Nytt reglement/føresegn
Kvote for blinde/sterkt svaksynte og rullestolbrukarar	Kr 7.500	Kr 7.500
Kvote for rullestolbrukarar med elektrisk rullestol	Kr 9.500	Kr 9.500
Kvote for ordinære brukarar over 67 år.	Kr 4.500	Kr 5.500
Kvote for ordinære brukarar under 67 år.	Kr 5.500	Kr 5.500
Giftede eller sambuarar som begge er med i transportordninga.	25% redusert kvote	Får full kvote
Når det er bil i husstanden	25% redusert kvote	Utgår frå reglementet
Bur meir enn 20 km frå næraste servicesenter	Kvote + kr 1.000	Kvote + kr 1.000
Minstealder for å bli godkjent brukar	9 år	10 år
Minstealder for å få livsvarig godkjenning	80 år	Utgår frå reglementet
Brukar flytter på institusjon	Misser godkjenninga (gjeld ikkje tunge brukarar)	Alle opprettheld godkjenninga
Får stønad til bil gjennom folketrygda	Vert ikkje godkjent som TT-brukar med mindre ein er tung brukar	Alle kan bli godkjent som TT-brukar med 50% redusert kvote
Får grunnstønad til transport	Påverkar ikkje kvoten	Får 50% redusert kvote

Tidspunkt for gjennomføring av regelendringar

Fylkesrådmannen legg opp til at endringar i grunnkvote finn stad ved neste kvoteskifte – 1. juli 2018. Vidare vert det teke sikte på å korrigera kvotane p.g.a. endra vilkår for gifte/sambuande og bilhald innan same tidspunkt. Dei andre endringane legg ein opp til å innføra ved ny søknad og ved fornying av godkjenning.

Føreta all sakshandsaming i fylkeskommunen

Sakshandsaminga finn no stad både i kommunane (utanom Bergen) og i fylkeskommunen. Fylkeskommunen gjer all sakshandsaming for søkjarar frå Bergen kommune. Kommunane handsamar søknader med positiv tilråding når dei kjem frå legenemnda. Søknader med negativ tilråding frå legenemnda og klagesaker vert handsama av fylkeskommunen. I forslaget la fylkesrådmannen opp til at all sakshandsaming skal finna stad på samferdselsavdelinga, og grunn gav dette m.a. med at ein då vil få meir rasjonell og lik sakshandsaming, kommunane vert handsama likt, og søkjarane slepp å halda seg til to offentlege etatar. Det vert i tillegg arbeid med digitaliserte løysingar for dokumentflyten i sakshandsaminga, og i ein slik samanheng er det klare føremoner å ha all sakshandsaming samla på ein stad. I høyringsuttalane vert det støtta opp om dette. Med auka digitalisering av søknadsprosessen, skal det lete seg gjere å handsame alle sakane utan å auke bemanning.

Endra godkjenningssperiode

Gjeldande godkjenningssperiode er 4 år for varig godkjenning og 2 år for mellombels godkjenning. Mellombels godkjenning vert nytta når det er gode utsikter til betring av tilstanden eller det er tvil om kor lenge tilstanden vil vara. I forslaget til nye retningslinjer er godkjenningssperioden for varig godkjenning auka til 5 år. Fylkesrådmannen finn dette tenleg både for brukaren og for sakshandsaminga. Ingen av høyringsuttalane har merknader til dette. Legenemnda ynskjer i tillegg å kunne gje eitt år godkjenning. Dette kan gjelda i særlege kasus der det ikkje er tvil om at søkjaren kvalifiserar for godkjenning men det er tvil om tilstanden er av varig karakter, samt ved alvorleg kortvarig sjukdom. Fylkesrådmannen finn å kunna gå inn for dette.

Fastsetjing av årlege kvotar som ein del av budsjettvedtaket

I gjeldande reglement, som er godkjent av fylkesutvalet, er kvotane fastlagte. Kvotane kan difor ikkje endrast utan ei ny politisk sak. Etter fylkesrådmannen si vurdering vil ein vera tent med eit meir fleksibelt system for fastsetjing av kvote. Viss ein gjer dette i samband med budsjettvedtaket, kan ein lettare tilpassa kvotane til det reelle forbruket og til den fylkeskommunale økonomien. Norges Blindforbund er negativ til dette i det ein fryktar at kvotane kan bli endra til det verre frå år til år. Etter fylkesrådmannen si vurdering er dette ei ubegrunna frykt. Fylkesrådmannen vil likevel leggja til at dersom den økonomiske situasjonen for fylkeskommunen tilseier det, så må ein stå fritt til å vurdere storleiken på alle tilskotsordningar.

Økonomiske fylgjer av forslag til endringar.

Bortfall av ulik kvotestorleik p.g.a. alder vil føra til at ei stor gruppe brukarar får høgare kvote. Per d.d. utgjer gruppa over 67 år 8.800 brukarar. Med føresetnad om 55% utnytting av kortet vil dette på årsbasis gje ein auke kostnad på 4,8 mill kr. Dersom dette vert gjort gjeldande frå 01.07.2018 kan kostnaden verta på om lag 2,4 mill kr inneverande år. Ettersom utnyttingsgraden går ned med alderen, er dette truleg i overkant av det som vert det endelege resultatet. I forslaget ligg det vidare at ein fjernar 25% kvotereduksjon for gifte/sambuande og brukarar med bil i husstanden. Denne endringa får verknad for 1.577 brukarar, og kan gje ytterlegare 0,4 mill kr i budsjettmessig effekt. I tillegg vil forslaget om å vidareføra godkjenninga for ordinære brukarar når ein flytter på institusjon få ein viss økonomisk effekt.

Forslaget vil og gje innsparingar, ved at alle som har fått stønad til bil gjennom folketrygda, samt dei som har fått grunnstønad til transport får 50% reduksjon i kvoten. Når dette tiltaket vert gjennomført ved nye søknader og ved fornying av godkjenning, så vil den merkbare effekten fyrst koma etter ei tid, men det vil ha ein viss positiv budsjetteffekt alt inneverande år.

Det har vore eit fallande forbruk i TT-ordninga dei siste åra. Budsjettet vart difor redusert med 1,5 mill kr i 2018. Når no rekneskapen for 2017 ligg føre, ser ein at forbruket har gått ytterlegare ned i tredje tertial 2017. Det vil difor vera rom i budsjett 2018 for dei tiltaka som fylkesrådmannen gjer framlegg om.